

જાહેરાત ક્રમાંક:૨૩/૨૦૨૨-૨૩, આદર્શ નિવાસી શાળાના આચાર્ય, વર્ગ-૨, અનુસૂચિત જનજાતિ (કમિશનરશ્રી, આદિજાતિ વિકાસ) ની જગ્યા પર ભરતી માટેની પ્રાથમિક કસોટીમાં ભાગ-૧ અને ભાગ-૨ ના ૧૮૦ મિનિટના સંયુક્ત પ્રશ્નપત્રનો અભ્યાસક્રમ

પ્રાથમિક કસોટીનો અભ્યાસક્રમ ભાગ-૧	
કુલ પ્રશ્નો-૧૦૦	માધ્યમ: ગુજરાતી
કુલ ગુણ : ૧૦૦	
૧	ભારતની ભૂગોળ- ભૌગોલિક, આર્થિક, સામાજિક, કુદરતી સંસાધન અને વસ્તી અંગેની બાબતો- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે
૨	ભારતનો સાંસ્કૃતિક વારસો- સાહિત્ય, કલા, ધર્મ અને સ્થાપત્યો- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે
૩	ભારતનો ઇતિહાસ- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે
૪	ભારતની અર્થવ્યવસ્થા અને આયોજન
૫	ભારતીય રાજનીતિ અને ભારતનું બંધારણ: (૧) આમુખ (૨) મૂળભૂત અધિકારો અને ફરજો (૩) રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો (૪) સંસદની રચના (૫) રાષ્ટ્રપતિની સત્તા (૬) રાજ્યપાલની સત્તા (૭) ન્યાયતંત્ર (૮) અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અને સમાજના પછાત વર્ગો માટેની જોગવાઈઓ (૯) એટર્ની જનરલ (૧૦) નીતિ આયોગ (૧૧) પંચાયતી રાજ (૧૨) નાણા પંચ (૧૩) બંધારણીય તથા વૈધનિક સંસ્થાઓ- ભારતનું ચૂંટણી પંચ, સંઘ લોક સેવા આયોગ, રાજ્ય લોક સેવા આયોગ, કોમ્પ્ટ્રોલર એન્ડ ઓડિટર જનરલ; કેન્દ્રીયસતર્કતા આયોગ, લોકપાલ તથા લોકાયુક્ત અને કેન્દ્રીય માહિતી આયોગ
૬	સામાન્ય બૌદ્ધિક ક્ષમતા કસોટી
૭	સામાન્ય વિજ્ઞાન, પર્યાવરણ અને ઈન્ફર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી
૮	ખેલ જગત સહિત રોજબરોજના પ્રાદેશિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય મહત્વના બનાવો

Syllabus of Preliminary Test

Part-1

Total Questions-100

Medium:Gujarati

Total Marks- 100

1	Geography of India-Physical, Economic, Social, Natural Resources and population related topics- with special reference to Gujarat
2	Cultural heritage of India-Literature, Art, Religion and Architecture- with special reference to Gujarat
3	History of India with special reference to Gujarat
4	Indian Economy and Planning
5	<u>Indian Polity and the Constitution of India:</u> (1) Preamble (2) Fundamental Rights and Fundamental Duties (3) Directive Principles of State Policy (4) Composition of Parliament (5) Powers of the President of India (6) Powers of Governor (7) Judiciary (8) Provisions for Scheduled Castes, Scheduled Tribes and backward classes of the society (9) Attorney General (10) NITIAayog (11) Panchayati Raj Institutions (12) Finance Commission (13) Constitutional and Statutory Bodies: Election Commission of India, Union Public Service Commission, State Public Service Commission, Comptroller and Auditor General; Central Vigilance Commission, Lokpal and Lokayukta, Central Information Commission
6	General Mental Ability
7	General Science, Environment and Information & Communication Technology
8	Daily events of Regional, National and International Importance including Sports

આદર્શ નિવાસી શાળાના આચાર્ય (અનુસૂચિત જનજાતિ), વર્ગ-૨ની જગ્યા પર

ભરતી માટે પ્રાથમિક કસોટીના ભાગ-૦૨ નો અભ્યાસક્રમ

કુલ પ્રશ્નો-૨૦૦

કુલ ગુણ-૨૦૦

માધ્યમ ગુજરાતી

1. ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૭૨
2. ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ વિનિયમો, ૧૯૭૪
3. બાળકોને મફત અને ફરજિયાત શિક્ષણનો અધિકાર અધિનિયમ-૨૦૦૯
4. બાળકોને મફત અને ફરજિયાત શિક્ષણનો અધિકાર નિયમો-૨૦૧૨
5. ગુજરાત સરકારનું આદિજાતિ વિકાસ વિભાગનું માળખું, ગુજરાતમાં આદર્શ નિવાસી શાળાની સંકલ્પના, ઉદ્દેશ અને વિકાસ, આદર્શ નિવાસી શાળાના વિકાસને સંલગ્ન રાજ્ય સરકારની યોજનાઓ, આદિજાતિ બાળકોના શિક્ષણને પ્રોત્સાહિત કરવા માટેની રાજ્ય સરકારની વિવિધ યોજનાઓ
6. ગુજરાતમાં શૈક્ષણિક સંસ્થાઓનું સંચાલન, ગુજરાતમાં શૈક્ષણિક સંસ્થાના પ્રશ્નો અને ઉપાયો, ગુજરાત સરકારના શિક્ષણ વિભાગની કચેરીઓ જેવી કે ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ, ગુજરાત રાજ્ય પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, ગુજરાત રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય શૈક્ષણિક ટેકનોલોજી ભવન, જિલ્લા શિક્ષણ સમિતિ, નગર શિક્ષણ સમિતિ, જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીની કચેરી વચ્ચે આંતરસંબંધો અને તેમના કાર્યો
7. ગુજરાતમાં શિક્ષણ વ્યવસ્થા-નૃટિઓ, માધ્યમિક અને ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક શિક્ષણ તાલીમ, તાલીમ વ્યવસ્થા, મહત્વ, માધ્યમિક શિક્ષણની જાહેર પરીક્ષા વ્યવસ્થા, માળખું- સંચાલન

8. નવી શિક્ષણ નીતિ, શિક્ષણમાં નૂતન પ્રવાહો, શિક્ષણ સુધારણા અને પહેલ (રાજ્ય અને કેંદ્ર કક્ષાએ)
9. શિક્ષણમાં નવીન પ્રવિધિઓનું જ્ઞાન અને અમલીકરણ, વિદ્યાર્થીઓના સંતુલિત વિકાસ માટે નિવાસી શાળાઓની ભુમિકા.
10. શીખવવાના કૌશલ્યો, શિક્ષણમાં ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ
11. સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન
12. આચાર્યનું માનસિક સ્વાસ્થ્ય
13. શાળાકીય નેતૃત્વ શાળા સંચાલનના મૂળ સિધ્ધાંતો, વ્યવસ્થાપનના કાર્યો અને ફરજો, પ્રેરણા, માહિતીની વિશ્લેષણ અને અર્થઘટન, નેતૃત્વના ગુણો
14. બૌદ્ધ કાલીન શિક્ષણ પ્રણાલી, વૈદકીન શિક્ષણ પ્રણાલી, મધ્યકાલીન શિક્ષણ પ્રણાલી, આધુનિક શિક્ષણ પ્રણાલી, એનસીઇઆરટી અને તેના કાર્યો.
15. લોર્ડ મેકોલોની શિક્ષણ પ્રણાલી અને ભારતીય સમાજ જીવન પર તેની અસરો.
16. ગાંધીજી, વિવેકાનંદ, રવીન્દ્રનાથ ટાગોર અને મહર્ષિ અરવિંદ, ગિજુભાઈ બધેકા, જી. કૃષ્ણમૂર્તિ અને સાવિત્રીબાઈ કુલેની શિક્ષણની વિભાવના, ગુજરાતમાં શૈક્ષણિક ક્ષેત્રમાં અભિનવ પ્રયોગો- ગ્રામ ભારતી, લોક ભારતી, દક્ષિણામૂર્તિ વગેરે.
17. શિક્ષણ સુધારણા માટેના મહત્વના કમિશનની રચના અને ભલામણો જેમ કે રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ પંચ, ભારતીય શિક્ષણ પંચ, કોઠારી કમિશન વગેરે.
18. જિલ્લા, રાજ્ય અને રાષ્ટ્રીય સ્તરે પૂર્વ સેવા કાલીન અને સેવા કાલીન શિક્ષણ પ્રશિક્ષણની એજન્સીઓ અને સંસ્થાઓ: IASE, CTE, SCERT, DIET, SSA, NCERT, NCTE, UGC વગેરે.

19. રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમ રૂપરેખા-૨૦૦૫, શિક્ષક પ્રશિક્ષણ માટે રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમ રૂપરેખા, ૨૦૦૯.
20. પુસ્તકાલય પ્રવૃત્તિ અને વાંચન વિજ્ઞાન, ગુજરાતી ભાષા, સાહિત્ય અને વ્યાકરણ,
21. કેંદ્ર સરકાર અને રાજ્ય સરકારની વિવિધ પ્રાથમિક-માધ્યમિક શિક્ષણની યોજનાઓ, મધ્યાહ્ન ભોજન યોજના અને સર્વ શિક્ષા અભિયાન
22. લોકશાહી અને શિક્ષણ વ્યવસ્થાના આંતર સંબંધો, સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા માટે શિક્ષણ
23. માહિતીનો અધિકાર અધિનિયમ, ૨૦૦૫
24. વૈશ્વિક સંદર્ભમાં બદલાતા જતા પરિપ્રેક્ષ્ય સાથે શિક્ષણમાં નાવિન્યકરણ અને સંશોધન.
25. ઇન્ફર્મેશન અને કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી (ICT)ની શિક્ષણ ક્ષેત્રમાં ભુમિકા અને પ્રવર્તમાન સમયમાં તેની અગત્યતા, મલ્ટીમિડિયા અને ઇ-કન્ટેન્ટ: મલ્ટીમિડિયાની જરૂરિયાત, ઇ બુક, ઓડિયો બુક, વિડીયો મિડીયા, ઓડિયો અને વિડિયો રેકોર્ડીંગ અને એડીટીંગ માટેના સાધનો, ઇ-કન્ટેન્ટ ડેવલપમેન્ટ. ઓનલાઇન ટીચીંગ ટૂલ્સ, મૂલ્યાંકન માટે ડિજિટલ ટૂલ્સ, સંચાર સાધનો, ઓપન એજ્યુકેશનલ સિસોર્સીઝ જેવા કે MOOCS, ઇ-લાઇબ્રેરી વગેરે.
26. ઉક્ત બાબતોને લગતા સાંપ્રત પ્રવાહો અને તાજેતરની સિધ્ધિઓ

(NASIM MODAN)
DEPUTY SECRETARY
GUJARAT PUBLIC SERVICE COMMISSION